

Koronaboahkut 16–17 jahkásaš nuoraide

Oanehis diehtjuohkin Álbmotdearvvašvuodainstituhtas covid-19 boahkuheami birra koronadávdda vuostá .

Covid-19 birra

Covid-19 dagaha vuosttamuzžan vuoigŋahatvuolšši, muhto sáhttet leat dávdamearkkat eará orgánain maid.

Vuoras olbmui ja rávis olbmui geain leat bastevaš dávddat lea stuorámus várra duođalaččat buohccát covid-19 dávddain. Mánát geat buohccájit, dábálemosit eai buohccá garrasit ja sis eai bistte vuoigŋahatdávdamearkkat guhká. Nuorat ožžot oppalaš buozalmasvuodadovddu, oaivebákčasa ja deahkit verket.

Nuorain lea unnán várra buohccát bahuid koronadávddain, muhto soapmásat sáhttet buohccát duođalaččat. Boahkuheapmi sáhtá unnidit dán vára, ja veahkehit unnidit njoammuma servodagas.

Boahkuid birra

Dat lea mRNA-boahku Comirnaty (BioNTech og Pfizer) maid rávvejit addit nuoraide vuollel 18 jagi. Boahkuin eai leat ealli virusat, eaige sáhte dagahit koronainfekšuvnna.

Ávžžuhuvvo addit guokte boahku main lea 12 vahku addingaska. Sidjiide geat leat buohcan covid-19 dávddain ovdal ávžžuhuvvo addit ovtta boahku. Lea buorre suodjalus duođalaš dávdda vuostá jo golbma vahku vuosttaš boahku maŋgil.

Eanas liigeváikkuhusat čuožžilit 1–2 beaivvi maŋgil boahkuheami, leat litnásat/muttolaččat ja jávket ieža moadde beaivvi maŋgil.

Dábálaš liigeváikkuhusat leat ahte bávččaga ja bohtana gokko lea čuggejuvvon, váibasat, oaivebávččas, deahkkebákčasat, galbmon, láđasbákčasat ja feber.

Mii diehtit olu dábálaš liigeváikkuhusaid birra maŋgil boahkuheami.. Leat hárve duođalaš liigeváikkuhusat. Mii čuovvut dárkilit mielde jus bohciidit liigeváikkuhusat maid eat leat ovdal oaidnán.

Jus šaddet hárvenaš liigeváikkuhusat nu mo duođalaš allergijalaš reakšuvnnat ja váibmovuolši (myokarditt) de sáhtá daid dikšut.

Váibmovuolšši dovdomearkkalaš dávdamearkkat leat ráddebákčasat, lossa vuoigŋahat, váibmoravkkahat ja feber, ja dat bohciidit dávjjimusat ovdal guokte vahku lea gollan maŋgil nuppi boahku. Jus leat dakkár dávdamearkkat de fertet doaktára lusa mannat vai beasat iskkadeapmái. Seamma guoská jus oaččut eará eahpedábálaš, garra, dahje bistilis dávdamearkkaid maŋgil boahkuheami.

Váibmodoaktárat Norggas leat árvvoštallan koronadávda sáhtá muhtimiidda váikkuhit váibmui duođaleappot go boahkuheapmi, ja ahte dát hárvenaš liigeváikkuhus ii berre hehttet fállamis nuoraide boahku.

[Loga eambbo koronaboahku birra neahtasiiddus fhi.no](https://www.fhi.no)